

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ У ВІТЧИЗНЯНУ ПРАКТИКУ

О. В. ПОНОМАРЕНКО, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії)

Уманський національний університет

Досліджено зарубіжний досвід розвитку страхового ринку на прикладі Південної Кореї і обґрунтовано можливості його адаптації до вітчизняних умов. Проаналізовано ключові структурні характеристики, рівень проникнення страхування, роль державної політики, технологічні трансформації та споживчі тенденції у страховому секторі Південної Кореї. Особливу увагу приділено механізмам цифровізації, впровадженню InsurTech, інструментам державного регулювання і відповідям галузі на демографічні та економічні виклики. Здійснено порівняльну характеристику страхових ринків України і Південної Кореї, визначено пріоритетні напрями для імплементації ефективних рішень.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, Південна Корея, Україна, InsurTech, цифрова трансформація, регуляторна політика, фінансова стійкість, демографічні виклики, страхова культура.

Постановка проблеми. За сучасних умов вітчизняний страховий ринок стикається з серйозним тиском, викликаним повномасштабною війною, економічною нестабільністю, значними ризиками втрати майна та бізнесу, а також демографічною кризою та посиленням невизначеності серед населення та підприємців. У такому складному середовищі критично важливими стають ефективність, гнучкість та надійність страхових послуг, здатних надати необхідний рівень захисту та підтримати економіку країни. У той же час міжнародний досвід демонструє, що застосування інноваційних технологій, таких як цифрові платформи, штучний інтелект, блокчейн та InsurTech, може значно покращити стійкість страхового ринку навіть за умов кризових явищ. Південна Корея, яка має позитивний досвід цифрової трансформації страхової галузі, може бути ефективним прикладом для України, оскільки корейський страховий сектор продемонстрував високу адаптивність до економічних викликів, швидку реакцію на потреби клієнтів та ефективне державне регулювання, що сприяло зростанню довіри населення до страхових послуг. Результати такого дослідження допоможуть розробити рекомендації щодо використання передових світових практик для стабілізації та подальшого розвитку українського страхового ринку в умовах війни та післявоєнного відновлення економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження демонструють дедалі більший інтерес до трансформації страхування в умовах

цифрової епохи та глобальних загроз. Аналітичні огляди від Swiss Re Institute, S&P Global, Statista [1–3] акцентують увагу на ключовій ролі InsurTech як важеля для збільшення продуктивності, індивідуалізації та покращення доступу до страхових продуктів. У дослідженнях південнокорейських експертів J. Lee, H. Kim, Ahn J., Park S. [4, 5] розглядається вплив технологічних інновацій на фінансові показники страхових компаній та зміни у споживацькій поведінці. Міжнародні аналітичні центри підкреслюють необхідність гнучкого регулювання, зокрема, застосування регуляторних пісочниць, що дозволяють впроваджувати та випробовувати нові продукти без ризику для стабільності фінансової системи. Актуальні статистичні та регуляторні дані від Korean Re і Financial Supervisory Service (FSS) [6, 7] демонструють перехід від накопичувального страхування життя до медичного, пенсійного та ризикового страхування. Значна увага приділяється дослідженню впливу демографічних тенденцій на страховий ринок, таких як старіння населення, збільшення витрат на медичне обслуговування, трансформація сімейних моделей. Ці дослідження надають цінні знання для адаптації досвіду Південної Кореї в Україні, враховуючи схожі виклики, що стоять перед обома країнами.

Методика досліджень. Методологічну основу дослідження становить системний та порівняльний підходи, які дозволили виявити особливості розвитку страхового ринку Південної Кореї та оцінити можливості його адаптації до українських реалій. У процесі дослідження були використані загальнонаукові методи аналізу, синтезу, а також структурно-логічний аналіз, порівняльно-аналітичний метод, методи статистичного узагальнення та графічної візуалізації даних. Джерелами емпіричної бази дослідження слугували аналітичні звіти міжнародних організацій, публікації регуляторних установ, галузеві доповіді страховиків, а також наукові публікації провідних корейських та міжнародних дослідників.

Метою статті є аналіз досвіду Південної Кореї у сфері розвитку страхового ринку, зокрема цифрової трансформації, державного регулювання та адаптації до соціально-економічних викликів, з подальшою ідентифікацією інструментів, які можуть бути ефективно адаптовані до вітчизняних умов.

Результати досліджень. Вітчизняний страховий ринок переживає значні трансформації, спричинені як глобальними технологічними зрушеннями, так і внутрішніми соціально-економічними викликами, особливо повномасштабною війною. Ці обставини вимагають пошуку ефективних моделей розвитку, які не тільки допоможуть стабілізувати сектор у кризовий період, але й забезпечать його сталий розвиток у майбутньому. У цьому контексті вкрай важливим є вивчення успішного досвіду країн, які змогли ефективно інтегрувати інноваційні технології, адаптуватися до складних умов та зміцнити довіру споживачів до страхових продуктів.

Саме тому для дослідження було обрано Південну Корею, країну, яка є прикладом вдалого поєднання технологічного прогресу, державного регулювання та адаптивності страхового ринку до зовнішніх викликів. Важливим аргументом на користь вибору Південної Кореї є також те, що вона близька до України за чисельністю населення (близько 51 мільйона осіб у

Південній Кореї порівняно з 41 мільйоном в Україні станом на 2024 р.), що дає змогу проводити відносно релевантні порівняння та імплементувати отриманий досвід у вітчизняній реалії. Крім того, країна, подібно до України, історично й геополітично відчуває постійний тиск з боку сусідньої держави, що змушує її розбудовувати стійкі та адаптивні фінансові системи, здатні функціонувати в умовах підвищеної невизначеності та безпеки.

Варто зауважити, що Південна Корея за останні десятиліття перетворила страховий сектор на один із ключових рушіїв своєї економіки, активно використовуючи технології InsurTech, штучного інтелекту та Big Data для підвищення якості послуг та забезпечення стабільності галузі. Аналізуючи саме корейський досвід, можна визначити конкретні кроки і механізми, які можуть бути успішно впроваджені в Україні, допомагаючи вітчизняному страховому ринку пройти етап кризового розвитку та підготуватися до повоєнного економічного відновлення.

Південна Корея має одну з найпотужніших страхових галузей у світі – за сукупними преміями вона входить до топ-10 глобальних ринків (7-е місце станом на 2023 р.) [1]. Рис. 1 демонструє порівняльний розподіл обсягів прямих страхових премій у секторах Life Premiums (страхування життя) та Nonlife Premiums (ризикове страхування) серед десяти провідних країн світу за 2023 р.

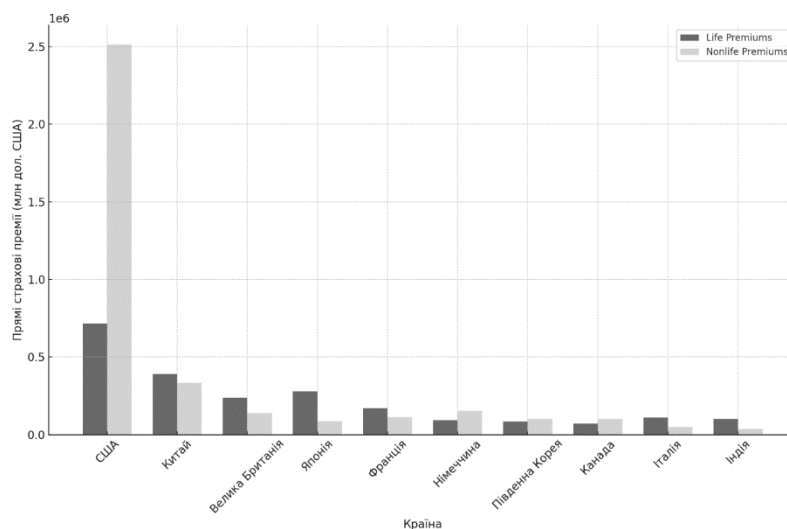

Рис. 1. Топ-10 країн за обсягом прямих страхових премій за 2023 р.

Примітка. Побудовано автором на основі [1]

Найбільший загальний обсяг страхових премій мають США, де сектор Nonlife Premiums значно переважає сектор Life Premiums. На другому місці розташовується Китай, який демонструє більш збалансоване співвідношення між секторами. Далі слідують Велика Британія та Японія, які мають відчутну перевагу премій зі страхування життя над ризиковим страхуванням.

Південна Корея, яка є об'єктом дослідження, займає сьоме місце за загальним обсягом премій. Вона демонструє порівняно рівномірний розподіл між секторами Life Premiums та Nonlife Premiums, що підкреслює збалансованість її страхового ринку.

Структура страхового Південної Кореї розподіляється між сектором страхування життя та сектором загального або ризикового страхування. Історично домінував сектор страхування життя, однак у останні роки його розширення призупинилося, тоді як ризикове страхування активно розвивається. У 2022 р. на страховому ринку Південної Кореї вперше спостерігалось перевищення обсягу премій з ризикових видів страхування (non-life insurance) над преміями зі страхування життя (life insurance). Ця тенденція закріпилася, і 2023 р. продемонстрував сукупний обсяг страхових премій у 232 трлн корейських вон (близько 193,3 млрд доларів США за середнім курсом 1200 KRW/USD), що на 2,1 % перевищує показник попереднього року.

Зокрема, у 2023 р. відбулось відновлення обсягів премій у секторі страхування життя після спаду попередніх років — приблизно до 114,6 трлн корейських вон (близько 95,5 млрд доларів США, зростання на 0,3 %). У той же час премії з ризикового страхування зросли більш динамічно, досягнувши 118,1 трлн корейських вон (близько 98,4 млрд доларів США, зростання на 3,9 %) [2]. Основу портфеля компаній зі страхування життя складають довгострокові накопичувальні та захисні страхові продукти, натомість страховики у секторі ризикового страхування пропонують широкий спектр майнових та особистих страхових продуктів, включаючи автострахування, медичне страхування та пенсійні анuitети.

Рис. 2 демонструє відсоткову динаміку страхових премій у сегментах страхування життя (Life Insurance) та ризикового страхування (Non-Life Insurance), а також їх загальний результат (Total) на страховому ринку Південної Кореї у період з 2019 по 2023 рр.

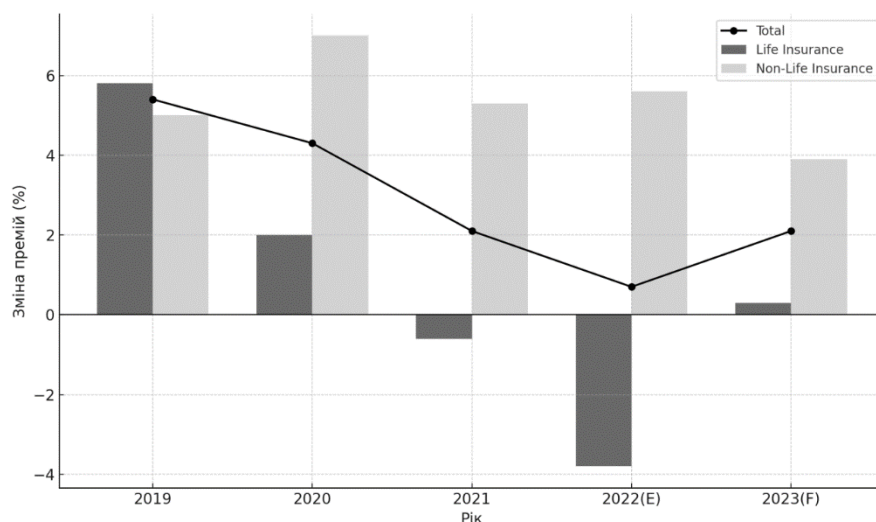

Рис. 2. Динаміка зміни страхових премій у Південній Кореї за роками (%).

Примітка. Побудовано авторами на основі [2].

З фінансової точки зору можна виділити низку важливих тенденцій, які ілюструють особливості та структуру страхового ринку Південної Кореї, а саме, у зазначений період спостерігалось стабільне позитивне зростання в обох секторах. Особливо помітним було зростання премій у ризиковому страхуванні

у 2020 р. (7,0 %), що зумовлено збільшенням попиту на медичне страхування, автострахування та інші види страхування майна, що відповідає глобальній тенденції збільшення попиту на захист майна та здоров'я в умовах економічної нестабільності та пандемії COVID-19. З 2021 р. у сфері страхування життя було зафіксовано негативне зростання, яке досягло найнижчого показника (-3,8 %) у 2022 р. Ця тенденція пов'язана зі зниженням інтересу населення до довгострокових накопичувальних страхових продуктів через економічні фактори, такі як тривалий період низьких процентних ставок, демографічна криза (низька народжуваність та старіння населення), а також зміни в споживацьких уподобаннях молодого покоління, яке менш зацікавлене в традиційних страхових продуктах. На відміну від цього, сектор Non-Life демонструє стійке позитивне зростання протягом усього досліджуваного періоду, навіть у складному 2022 р. (5,6 %), що свідчить про зростаючий попит населення та бізнесу на ризикові страхові продукти, зокрема автострахування, медичне страхування, пенсійні ануїтети та страхування майна. Ця тенденція відображає загальну фінансову стратегію корейських споживачів щодо захисту своїх активів та здоров'я в умовах невизначеності та геополітичних ризиків.

Загальний показник зростання страхових премій (Total) демонструє тенденцію до сповільнення з 5,4 % у 2019 р. до 0,7 % у 2022 р. Така динаміка свідчить про поступове насичення страхового ринку, фінансові труднощі, спричинені глобальними економічними викликами, включаючи інфляцію, наслідки пандемії COVID-19 та міжнародну нестабільність, викликану військовими агресіями. Таким чином, проведений аналіз страхового ринку Південної Кореї вказує на чітку зміну структури попиту, зміщення акценту з довгострокових накопичувальних полісів страхування життя на більш гнучкі ризикові страхові продукти, що відповідають сучасним потребам населення та бізнесу.

Страховий ринок Південної Кореї має виражену концентрацію. У сегменті страхування життя три найбільші компанії (Samsung Life, Hanwha Life, Kyobo Life), які акумулювали близько 46% ринку за преміями у 2020 р. У сфері загального страхування чотири лідери (Samsung Fire & Marine, Hyundai Marine & Fire, DB Insurance, KB Insurance) контролювали приблизно 68 % преміальних надходжень. Корейські фінансові конгломерати (чеболи) історично домінують у секторі, хоча на ринку присутні й міжнародні компанії (9 з 24 страхових компаній страхування життя та 8 з 21 компаній non-life страхування мають іноземне походження) [3].

Демографічні чинники мають великий вплив на ринкові тренди. Південна Корея потерпає від стрімкого старіння населення та рекордно низької народжуваності у світі (коефіцієнт народжуваності всього 0,72 у 2023 році), що зумовлює зменшення кількості потенційних молодих споживачів та збільшення потреби у товарах для літніх людей. Страхові компанії вже реагують на ці зміни, а саме, розробляються нові страхові продукти для тривалого догляду за літніми людьми, поліси, що покривають витрати на догляд у старості, а також спеціальні програми, які мають на меті полегшити фінансовий тиск, пов'язаний з народженням та вихованням дітей [1]. Водночас, старіння суспільства загострює

питання пенсійного забезпечення та медичного страхування. Страхові компанії фіксують збільшений попит на пенсійні ануїтети, плани довічного доходу, і розширюють перелік приватного медичного страхування, доповнюючи державну систему охорони здоров'я [3].

Економічні чинники також відіграють ключову роль в цій сфері. У минулому період низьких процентних ставок негативно впливав на розвиток накопичувальних продуктів страхування життя, змушуючи страхові компанії зменшувати гарантовані ставки за полісами. Однак нещодавнє підвищення ставок поліпшило інвестиційний дохід і дозволило компаніям запропонувати вигідніші умови по накопичувальному страхуванню. В цілому, досліджуваний страховий ринок вже досяг зрілості та високого насичення, тому його темпи зростання помірковані [3]. Галузь дуже чутлива до економічної ситуації: сповільнення економіки або скорочення споживчих витрат (наприклад, через інфляцію чи кризові явища) миттєво відбивається на обсягах продажів страхових полісів. Водночас високий рівень проникнення страхування свідчить про його важливе місце у фінансовому житті населення.

Рівень проникнення страхування дає змогу оцінити ступінь інтеграції страхових послуг в економічну систему та рівень їхнього сприйняття населенням. Для всебічної оцінки доцільно провести його зіставлення з вітчизняним ринком страхових послуг, що сприятиме виявленню ключових розбіжностей, окресленню слабких місць та оцінці рівня незрілості вітчизняного страхового сектору від передових світових практик, що, з іншого боку, надасть можливості визначити пріоритетні напрями для покращення та розробки ефективних інструментів розвитку страхової галузі в Україні.

Рис. 3 демонструє разючу різницю між рівнями проникнення страхування у Південній Кореї та в Україні, якщо порівнювати дані за 2023 р.

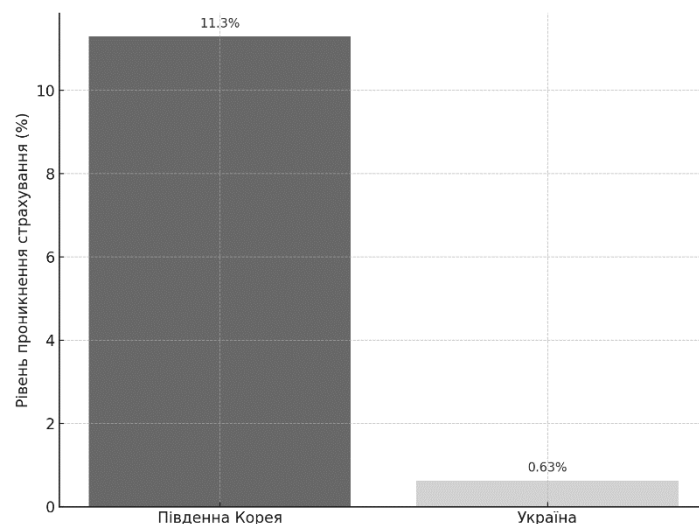

Рис. 3. Рівень проникнення страхування у Південній Кореї та Україні станом на 2023 р.

Примітка. Побудовано автором на основі [6. 7, 11].

У Південній Кореї, цифра сягає вражаючих 11,3 %, що робить її однією з країн-лідерок за цим показником. Це вказує на високий рівень фінансової

обізнаності населення, добре розвинену інфраструктуру страхового сектору, ефективну державну підтримку та значну довіру до страхових організацій. На противагу цьому, в Україні показник проникнення страхування зафіксовано на рівні 0,63 %, що чітко вказує на низьку зацікавленість та обмежену довіру до страхових продуктів, недостатній розвиток ринку загалом та незначну роль страхових послуг в економічному житті країни.

Високий ступінь охоплення страхуванням у Південній Кореї здатний бути показовим для України в контексті поліпшення державного регулювання, впровадження сучасних технологій, підвищення фінансової обізнаності громадян та збільшення довіри до страхової галузі. Застосування корейського досвіду дасть змогу Україні значно підсилити значення страхового сектору в економіці країни та забезпечити більшу фінансову захищеність населення та підприємств.

Стрімкий розвиток технологій радикально трансформує страховий сектор Південної Кореї. InsurTech, Big Data та використання штучного інтелекту (ШІ) впливають на кожен етап – від розробки до реалізації страхових продуктів. Страхові компанії вводять «інтелектуальні» поліси, наприклад, у медичному страхуванні, які стимулюють до здорового способу життя (фізичні вправи, позбавлення від згубних звичок) привілеями або знижками. В автострахуванні запроваджено поліси на основі використання Usage-Based Insurance, а саме, телематичні пристрої або мобільні додатки, які відстежують стиль та інтенсивність керування автомобілем, що дає змогу персоналізувати тарифи та пропонувати водіям знижки за ощадливе водіння [2]. Таким чином, IoT-технології дають можливість страховикам збирати дані про поведінку клієнтів і формувати більш гнучкі продукти.

За допомогою великих даних підприємства розділяють клієнтів на сегменти та більш точно передбачають їхні потреби, що дає змогу розробляти індивідуальні страхові пропозиції для конкретних груп населення. Аналіз даних (включно з неструктурованими, таких як з соціальних мереж або пристроїв) також застосовується для виявлення випадків шахрайства та утримання клієнтів, дозволяючи своєчасно розпізнавати невдоволення та реагувати на нього, щоб збільшити кількість продовжених полісів. Штучний інтелект потужно використовується в роботі корейських страхових компаній, полегшуючи взаємодію з клієнтами. Використання чат-ботів, побудовані на базі ШІ, для допомоги клієнтам цілодобово. Для страхових компаній це означає зменшення витрат на обслуговування, при одночасному збереженні високого рівня задоволеності клієнтів. Крім того, ШІ використовується й у внутрішніх процесах: технології розпізнавання тексту та зображень, а також роботизована автоматизація (RPA) сприяють швидшій обробці документів, оцінці збитків і проведенню виплат, знижуючи кількість помилок [2].

Варто зазначити, що концентрація технологічних інновацій зазнала трансформацій саме за останні роки. Коли InsurTech тільки зароджувалась, великі надії покладали саме на блокчейн та інтернет речей (IoT), проте з часом акцент змістився у бік більш практично орієнтованих рішень, а саме штучний інтелект та аналіз даних [8]. Штучний інтелект (ШІ) та Big Data стали ключовими

технологіями, оскільки, як продемонстрували практичні кейси, вони ефективно вирішують конкретні практичні завдання: від пришвидшення андеррайтингу та адаптації продуктів до автоматизованого виявлення шахрайства.

Технологічна трансформація корейського страхового ринку розгортається за активної участі нових учасників та підтримки уряду. В екосистему страхування інтегруються InsurTech-стартапи та великі IT-платформи. Зокрема, провідні корейські BigTech-компанії, на кшталт Какао та Naver, закріпились на ринку страхування, застосовуючи свої цифрові платформи для розповсюдження страхових продуктів [6]. В результаті, ринок посилює конкуренцію та заохочує традиційних страхових гравців до новаторства.

Держава, в свою чергу, сприяє розвитку фінтех/іншуртех-рішень та вдосконаленню регуляторної бази для фінансових сервісів, яка дає можливість випробовувати нові страхові послуги та бізнес-моделі без надмірного регуляторного тиску. Наприклад, впровадження системи MyData дало змогу фінансовим організаціям (за згодою клієнта) здійснювати обмін особистою інформацією, що полегшило інтеграцію страхових послуг з іншими платформами та персоналізацію пропозицій під потреби клієнта. Як результат, страховики почали виходити за межі класичного страхування, наприклад, активно розвиваються цифрові сервіси керування активами та платежами, інтегровані зі страховими продуктами, а також сервіси для охорони здоров'я. Сучасне страхування в Кореї все більше містить елементи велнес – це програми, які сприяють веденню здоровішого способу життя, запобіганню захворюванням, а не лише наданню виплат у разі хвороби. Таким чином, InsurTech виступає каталізатором переходу від простого покриття ризиків до надання клієнтам більш комплексного обслуговування, збільшуючи цінність страхування для споживачів [6].

Страхова діяльність у Південній Кореї суворо регулюється державою, що сприяє стабільності ринку та захисту прав споживачів. Ключовими регуляторами є Фінансовий сервісний комісаріат (Financial Services Commission, FSC) та підпорядкована йому Служба фінансового нагляду (Financial Supervisory Service, FSS) [10]. FSC розробляє та реалізує державну стратегію та законодавчі ініціативи у фінансовій сфері, охоплюючи питання страхування, тоді як FSS здійснює безпосередній контроль за роботою страхових організацій, оцінює їх фінансову стабільність, відповідність нормам та правилам діяльності. Ключовим нормативним актом, що визначає рамки галузі, є Закон про страхову діяльність, який містить положення щодо ліцензування страхових компаній, вимоги до їх капіталу, резервів, інвестиційної діяльності та механізмів захисту прав клієнтів. Останніми роками регуляторне середовище значно модернізувалося у зв'язку з глобальними реформами фінансової звітності та нагляду.

З 2023 р. Південна Корея, однією з перших в Азії, впровадила новий міжнародний стандарт бухгалтерського обліку IFRS 17 для страхових контрактів [3]. Цей стандарт фундаментально змінив методику оцінки страхових зобов'язань та визнання прибутку. Замість попередньої системи з використанням чистих резервів, впроваджено підхід, що базується на актуальних прогнозах руху грошових коштів, з додаванням маржі на обслуговування контрактів. Водночас,

регулюючий орган ввів в дію нову систему платоспроможності K-ICS (корейський варіант міжнародного стандарту капіталу ICS) та оновлені правила резервування [3]. Це було спрямовано на покращення прозорості фінансових звітів страхових компаній та на забезпечення нагляду, що більше орієнтується на ризики. Впровадження було непростим для галузі, проте це зміцнило довіру до фінансової стабільності страховиків. За результатами 2023 р., завдяки IFRS 17, загальний розмір капіталу страхових компаній збільшився, а показники прибутковості виглядають більш стабільними [8]. Наглядові установи пильно контролюють достатність капіталу: середній показник платоспроможності (RBC/K-ICS) в масштабах ринку перевищує позначку 200 %, вказуючи на значний рівень запасу фінансової стійкості у переважній більшості страхових компаній [2].

Державна політика також спрямована на стимулювання конкуренції та інновацій на страховому ринку. Як зазначалось раніше, уряд впровадив режим регуляторних пісочниць для фінансових технологій, завдяки чому ряд InsurTech-стартапів отримали дозвіл протестувати нові продукти (наприклад, мікрострахування, peer-to-peer страхування) без повної регуляторної відповідності на початковому етапі [6]. За фінансової підтримки уряду розроблено інфраструктуру для розвитку електронних полісів, в результаті, більшість видів страхування тепер доступні для оформлення онлайн, де застосовується єдина система аутентифікації та електронного підпису.

Ще одним яскравим прикладом регуляторних змін, спрямованих на розширення каналів збуту та конкуренцію, є реформа “bankassurance”. З 2003 р. в Кореї діяло обмеження, за яким банк міг продавати поліси одного страховика не більше ніж на 25 % від загального обсягу своїх продажів страхових продуктів (щоб запобігти фаворитизму афілійованих страховиків). В 2025 р. регулятори пом’якшили цю вимогу, на два роки в рамках пілотної схеми (через механізм “інноваційних фінансових послуг” у пісочниці) ліміти збільшено до 33 % для продуктів страхування життя та до 50–75 % для non-life, залежно від кількості страховиків, з якими співпрацює банк. Таке значне послаблення, покликане стимулювати банки активніше продавати поліси і пропонувати клієнтам ширший вибір страховиків [9]. Такі дії свідчать про прагнення регулятора посилити конкуренцію і диджиталізацію в каналах збуту, не жертвуючи при цьому інтересами споживачів.

Державне регулювання страхування поширюється й на охорону інтересів страхувальників. У Південній Кореї існують суворі правила інформування клієнтів, стандарти реалізації страхових продуктів та порядок розгляду скарг. Останнім часом, з огляду на скарги щодо випадків недобросовісного продажу, підвищено увагу до проблеми довіри споживачів. Наприклад, дослідники констатують, що зменшення довіри до страхових компаній нерідко корелює з фактами надання клієнтам неправдивої або недостатньої інформації, нав’язування зайвих страховок та подібних дій. У відповідь регулятор, разом із профільними установами, формують стратегії збільшення прозорості продуктів та підзвітності посередників. Зокрема, розглядаються заходи для посилення відповідальності страхових агентів і брокерів за якість наданих консультацій, а

саме впроваджується ініціатива щодо підвищення відповідальності головних агентів при реалізації страхових полісів та впровадження принципів фідучіарної відповідальності перед клієнтом [2]. Всі ці дії мають на меті забезпечити сталий розвиток страхового ринку – через баланс між фінансовою стійкістю страховиків, конкуренцією та захистом споживачів.

Споживачі в Південній Кореї виявляють значний інтерес до страхування, проте їхні вподобання постійно трансформуються під впливом технологічного прогресу та змін у соціально-демографічній структурі. Страхові послуги надзвичайно популярні: згідно з дослідженнями, понад 90 % корейців мають приватні страхові поліси, з яких найбільш поширеним є медичне страхування [9]. Добровільне медичне страхування має найбільший попит, адже воно слугує доповненням до державної системи медичного страхування, покриваючи додаткові витрати на лікування. Поліси, що страхують від критичних захворювань та особистих нещасних випадків, також користуються значною популярністю [2]. Традиційно, страхування життя та пенсійні заощадження відігравали важливу роль, оскільки чимало родин вдавалися до страхування життя як до інвестиційного або накопичувального засобу, наприклад, для фінансування освіти дітей або забезпечення пенсії. Однак молоде покоління демонструє менший ентузіазм до довгострокових полісів страхування життя, оскільки менше зосереджені на шлюбі та дітях, а також поінформованість про альтернативні інвестиційні можливості відіграють свою роль не на користь страхуванню. Одним із викликів є довіра та усвідомлення важливості страхових продуктів серед певних груп споживачів. Зокрема, молодь (міленіали та покоління Z) значно рідше обирають страхування життя та здоров'я, аніж старші вікові категорії. Згідно з дослідженнями споживацької поведінки, респонденти у віці близько 20 років часто вказують на нерозуміння продукту та його переваг як основну перешкоду для придбання страхового полісу [2].

Підсумовуючи, можна стверджувати, що страхова культура у Південній Кореї розвивається відповідно до змін у суспільстві. Значний рівень залучення до страхування підкреслює розуміння населенням важливості фінансового забезпечення. Молодші люди, хоча й менше залучені до звичних страхових продуктів, натомість виявляють зацікавленість у нових форматах – мікрострахуванні, страхових продуктах за запитом (наприклад, страховка для подорожі за один клік безпосередньо перед від'їздом) та інших. Страхові фірми реагують на це, запроваджуючи новації, поліпшуючи прозорість продуктів та пристосовуючи канали продажу. У такий спосіб корейський ринок демонструє гармонійний розвиток: з одного боку, утримуються сталі переваги (суттєве проникнення страхування, фінансова стабільність компаній), а з іншого – інтегруються сучасні технології та підходи, формуючи сучасний споживчий досвід у сфері страхування.

Корейський досвід є надзвичайно важливим для України, враховуючи аналогічні виклики, зокрема близькість по кількості населення, постійний геополітичний тиск від сусідньої країни, чутливість економіки до глобальних змін та демографічна криза. Попри все це, Південна Корея не тільки вберегла страховий ринок, але й перетворила його на важливий економічний фактор.

Основними інструментами корейської трансформації страхового ринку є технологізація, потужна державна підтримка стратегія орієнтації на споживача, адаптивність страхових послуг. Імплементация наведених інструментів у вітчизняну практику може мати наступні позитивні наслідки:

- Зміцнення довіри до страхових компаній через прозорість та цифровізацію сервісів;
- Законодавчі зміни, спрямовані на посилення прозорості, спрощення процедур і захист прав споживачів, що підвищить довіру населення до страхових компаній;
- Підвищення рівня проникнення страхування, особливо у сфері медичного, майнового, аграрного та соціального страхування;
- Розвиток каналів продажу через онлайн-платформи, мобільні додатки, банківські установи;
- Підвищення фінансової грамотності населення та розширення страхового портфеля через доступні й зрозумілі продукти;
- Зміцнення фінансової стійкості ринку завдяки ризик-орієнтованому нагляду, стандартизації звітності та ефективному управлінню капіталом.

Висновки. Дослідження досвіду Південної Кореї демонструє, що навіть за несприятливих обставин можливо побудувати конкурентоспроможний, інноваційний та соціально спрямований ринок страхування. Для України життєво важливо проаналізувати цей досвід та адаптувати його до власних потреб. Ключовими умовами для цього є політична воля на рівні держави, підтримка інноваційних підходів, реформування інституцій нагляду та співпраця з міжнародними партнерами. Ефективне впровадження елементів корейської моделі може виступити одним із ключових факторів відновлення економіки після війни та збільшення фінансової безпеки населення.

Література:

1. SwissRe Institute. URL: <https://www.swissre.com/> (дата звернення: 08.04.2025).
2. S&P Global. Korean Insurers And IFRS 17: Jury's Out If Increased Capital Is Here To Stay. URL: <https://www.spglobal.com/ratings/en/research/articles/230922-korean-insurers-and-ifrs-17-jury-s-out-if-increased-capital-is-here-to-stay-12856993#:~:text=Korean%20Insurers%20And%20IFRS%2017%3A> (дата звернення: 09.04.2025).
3. Statista. Most common insurances by type in South Korea as of December 2024. URL: <https://www.statista.com/forecasts/1371475/most-common-insurances-by-type-in-south-korea#:~:text=Most%20common%20insurances%20by%20type,Health%20insurance> (дата звернення: 04.04.2025).
4. Lee Y., Yim H. Trends in InsurTech Development in Korea: A News Media Analysis of Key Technologies, Players, and Solutions. *Administrative Sciences*. 2025. Vol. 15. № 1. P. 25. <https://doi.org/10.3390/admsci15010025>.
5. Ahn J., Park S. M. G., Baek J. H. Bancassurance Deregulation, 2025. URL: <https://neuralwriter.com/uk/#progress=4> (дата звернення: 09.04.2025).
6. Korean Re Bulletin. Insurance Market. URL: https://koreanre.co.kr/webzine/Bulletin_185/bull2.html#:~:text=Insurance%20market

%20growth%20in%20Korea,Russia%27s%20invasion%20of%20Ukraine%20in
(дата звернення: 04.04.2025).

7. ReIn Asia. Korean Insurance Research Institute calls for long-term strategies to restore trust in the insurance industry. URL: <https://reinasia.com/korean-insurance-research-institute-calls-for-long-term-strategies-to-restore-trust-in-the-insurance-industry/#:~:text=,inappropriate%20product%20recommendations%20during> (дата звернення: 04.04.2025).

8. Mordor Intelligence. Life & Non-Life Insurance Market in South Korea Size & Share Analysis Growth Trends & Forecasts (2025–2030). URL: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/life-non-life-insurance-market-in-south-korea> (дата звернення: 02.04.2025).

9. Changwon Im. The Insurance Market in Korea. Exploring recent developments, opportunities and challenges. The Actuary. 2022. URL: <https://www.theactuarymagazine.org/the-insurance-market-in-korea/#:~:text=There%20are%2024%20life%20insurers,2>

10. Lim M. H., Kim C. J. ICLG Insurance & Reinsurance Laws and Regulations – Korea. URL: <https://iclg.com/practice-areas/insurance-and-reinsurance-laws-and-regulations/korea/#:~:text=1,and%20reinsurance%29%20companies> (дата звернення: 16.04.2025).

11. Forinsurer. Статистика страхового ринку України. URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення: 04.04.2025).

References:

1. SwissRe Institute. (n.d.). Retrieved April 8, 2025, from <https://www.swissre.com/>

2. S&P Global. (2023). Korean Insurers And IFRS 17: Jury's Out If Increased Capital Is Here To Stay. Retrieved April 9, 2025, from <https://www.spglobal.com/ratings/en/research/articles/230922-korean-insurers-and-ifrs-17-jury-s-out-if-increased-capital-is-here-to-stay-12856993#:~:text=Korean%20Insurers%20And%20IFRS%2017%3A>

3. Statista. (2025). Most common insurances by type in South Korea as of December 2024. Retrieved April 4, 2025, from <https://www.statista.com/forecasts/1371475/most-common-insurances-by-type-in-south-korea#:~:text=Mos>

t%20common%20insurances%20by%20type,Health%20insurance

4. Lee, Y., Yim, H. (2025). Trends in InsurTech Development in Korea: A News Media Analysis of Key Technologies, Players, and Solutions. *Administrative Sciences*, no. 15(1), p. 25. <https://doi.org/10.3390/admsci15010025>

5. Ahn, J., Park, S. M. G., & Baek, J. H. (2025). Bancassurance Deregulation. Retrieved April 9, 2025, from <https://neuralwriter.com/uk/#progress=4>

6. Korean Re Bulletin. (n.d.). Insurance Market. Retrieved April 4, 2025, from https://koreanre.co.kr/webzine/Bulletin_185/bull2.html#:~:text=Insurance%20market%20growth%20in%20Korea,Russia%27s%20invasion%20of%20Ukraine%20in

7. ReIn Asia. (n.d.). Korean Insurance Research Institute calls for long-term strategies to restore trust in the insurance industry. Retrieved April 4, 2025, from <https://reinasia.com/korean-insurance-research-institute-calls-for-long-term-strategies>

-to-restore-trust-in-the-insurance-industry/#:~:text=,inappropriate%20product%20recommendations%20during

8. Mordor Intelligence. (n.d.). Life & Non-Life Insurance Market in South Korea Size & Share Analysis Growth Trends & Forecasts (2025–2030). Retrieved April 2, 2025, from <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/life-non-life-insurance-market-in-south-korea>

9. Changwon Im. (2022). The Insurance Market in Korea: Exploring recent developments, opportunities and challenges. *The Actuary*. Retrieved from <https://www.theactuarymagazine.org/the-insurance-market-in-korea/#:~:text=There%20are%2024%20life%20insurers,2>

10. Lim, M. H., Kim, C. J. (n.d.). ICLG Insurance & Reinsurance Laws and Regulations – Korea. Retrieved April 16, 2025, from <https://iclg.com/practice-areas/insurance-and-reinsurance-laws-and-regulations/korea#:~:text=1,and%20reinsurance%29%20companies>

11. Forinsurer. (n.d.). Statistics of the insurance market of Ukraine. Retrieved April 4, 2025, from <https://forinsurer.com/stat> [in Ukrainian].

Annotation

Ponomarenko O. V.

Implementation of Foreign Insurance Market Practices in the Ukrainian Context

The Ukrainian insurance market is currently undergoing significant stress due to the full-scale war, economic instability, heightened risks of asset and business loss, demographic decline, and growing uncertainty among both citizens and entrepreneurs. These conditions highlight the need for a resilient, efficient, and flexible insurance system capable of supporting economic stability and recovery. Global experience suggests that the integration of innovative technologies—such as digital platforms, artificial intelligence, blockchain, and InsurTech—can significantly enhance the sustainability of insurance markets, even in crisis conditions.

The article investigates South Korea's experience in transforming its insurance sector and explores how its best practices can be adapted to the Ukrainian context. South Korea's insurance market is among the world's most developed, characterized by a high penetration rate, strong regulatory oversight, technological advancement, and consumer trust. The study analyzes the structural features of the Korean insurance system, the role of government in shaping market resilience, and the use of technological tools to respond to economic and demographic challenges.

A comparative analysis between the Korean and Ukrainian insurance markets is conducted to identify actionable strategies for strengthening Ukraine's sector. Special attention is given to regulatory innovation, consumer behavior, and digital transformation as drivers of modernization. The findings emphasize the relevance of Korean experience for Ukraine and offer a set of recommendations aimed at enhancing the efficiency, accessibility, and trustworthiness of domestic insurance services. These insights can contribute to the development of a more stable and adaptive insurance system in Ukraine, supporting both crisis response and long-term recovery.

Key words: insurance, insurance market, South Korea, Ukraine, InsurTech, digital transformation, regulatory policy, financial stability, demographic challenges, insurance culture.